

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 8 (6)

IZDAN 25. aprila 1923.

PATENTNI SPIS BR. 763.

**Elektro-Osmose Aktiengesellschaft (Graf Schwerin Gesellschaft),
Berlin.**

Postupak za štavljenje, impregniranje i t. d. materija.

II. dopunski patent uz osnovni patent broj 749.

Prijava od 22. jula 1921.

Važi od 1. juna 1922.

Najduže vreme trajanja do 31. maja 1937.

Pravo prvenstva od 13. oktobra 1919. (Njemačka).

Pronalazak se odnosi na postupak za štavljenja, impregniranja i t. d. materija. Štavljenje se kod uobičajenih postupaka izvodi ponajčešće mehaničkim putem, u kacama za štavljenje ili buradima za valjanje, upotrebom podesnih rastvora štavila. Iskorišćavala se već i električna struja za štavljenje i impregniranje, pri čemu su se materije za preradu podvrgavale dejstvu električne struje u tečnosti koja sadrži dejstvujuće supstance. Zatim je još električno i mehaničko štavljenje kombinovano u jednom jedinom postupku.

Shodno pronalasku pokazalo se sad, da je za ove poznate postupke štavljenja i impregniranja od znatne koristi, ako se tela za preradu podvrgnu prethodnoj preradi električnom strujom u čistoj vodi. Opiti su pokazali, da se na pr. na olešene kože za štavljenje na taj način može tako uticati, da se za naknadno štavljenje može postići ušteta u štavilu i skraćivanje trajanja štavljenja. Ova električna prerada u čistoj vodi

može se upotrebiti i kao pripremni postupak za elektro-osmozno štavljenje. Elektro-osmozno štavljenje traje kod kože koja je prethodno u čistoj vodi preradjena električnom strujom neobično kratko vreme. Isto tako biva i mehaničko štavljenje u buretu za valjanje ili kaci za štavljenje jedne na taj način prethodno preradjene kože za neočekivano kratko vreme.

Jednoj olešenoj koži koja je na pr. u čistoj vodi izložena dejstvu jednosmislene struje od 30 volti od prilike 4 do 5 sati, potrebno je samo tročasovno elektro-osmozno štavljenje, da bi se posle u kaci za štavljenje za vreme od 24 časa dovršilo štavljenje. S druge strane je kod olešene kože koja nije u smislu pronalaska prethodno preradjena, potrebno na pr. 24 časovno prethodno elektro-osmozno štavljenje za postizavanje istog trajanja mehaničkog štavljenja. Koža naravno može, posle električne prethodne prerade u čistoj vodi, biti i mehaničkim putem do kraja štavljenja, a da

predhodno nije preduzeto elektro-osmozno štavljenje.

Predhodna prerada u čistoj vodi može se izvesti bez upotrebe dijafragmi. Kao što je utvrđeno dovoljno je obesiti olešene kože između oba pola i propustiti električnu struju. Može se upotrebiti i destilisana voda, pri čemu se pokazalo da je potrošnja struje neobično mala. U normalnim slučajevima je dovoljno vreme trajanja od 2 do 3 sata za električno prethodno preradjivanje u čistoj vodi. Dalje preimućstvo novog postupka leži još i u tome, što se odstranjenje kreča ne mora terati tako daleko kao kod normalnog štavljenja, pošto se pod uticajem električne struje, naročito u prisustvu dijafragmi, odstranjenje kreča vrši za vreme prolaženja električne struje.

Primer izvodjenja.

Jedan komad olešene govedje kože iz koje je kreč pomoću mravlje kiseline donekle izvučen, podvrgne se dejstvu jednosmislene

električne struje za vreme od 10 sati, u čistoj vodi i to u tročeličnom aparatu. Zatim se olešena koža štavi elektro-osmozno u čorbi od kestenovog drveta 2° Bé i ostavi se 14 sati u kaci za štavljenje sa ekstraktom od kestenovog drveta 3° Bé. Primenjivane temperature leže između 14—20° C.

Strojena ili hromo štavljena koža impregniše se na taj način, što se za vreme od 10 sati izlaže dejstvu električne struje u čistoj vodi, pa se zatim dejstvuje osam sati na nju elektro-osmozno, suspenzijom masti na impregniranje kože (Degras-om) u sapunjavici. Posle tog vremena je koža skroz i skroz impregnirana mašću.

Patentni zahtev:

Postupak za štavljenje, impregniranje itd. materija, naznačen time, što se materije za preradu izlože u čistoj vodi dejstvu električne struje, po potrebi primenom diagrafmi, pa se tek posle štave mahaničkim, elektro-osmoznim ili elektro-mehaničkim putem.

može se upotrebiti i kao pripremni postupak za elektro-osmozno štavljenje. Elektro-osmozno štavljenje vrši se kod koje koža je prethodno preradjivana u čistoj vodi pri stvaranju električnog strujnog napona kratko vreme. Isto tako moguće je i mehaničko štavljenje u čistoj vodi, ali kod štavljenja jedna od polova treba prethodno preraditi kožu za nekoliko kratkih vremena.

Jednoj olešenoj koži koja je na pr. u čistoj vodi izložena dejstvu jednosmislene struje od 30 volti od približno 1 do 5 sati, prethodno je samu nečasovno elektro-osmozno štavljenje da bi se posle u kaci za štavljenje za vreme od 24 časa davalo štavljenje 2 sata. Nakon toga je kod olešene kože koja je u zavisnosti od vrste pripremljena prethodno preradjivana na pr. 24 časovno prethodno elektro-osmozno štavljenje za postavljanje istog trajanja mehaničkog štavljenja. Koža naravno može posle električne prethodne prerade u čistoj vodi biti i mehaničkim putem do kraja štavljena, a da

ponovno se odnosi na postupak za štavljenje impregniranja i t. d. materija. Štavljenje se kod navedenih postupaka vrši pomoću mehaničkim putem, u kaci za štavljenje ili u aparatu za štavljenje. Uprkos tome, što se kod štavljenja vrši i električna struja za štavljenje i impregniranje, pri čemu se materije za preradu podvrgavaju dejstvu električne struje u čistoj vodi, ali kod štavljenja i mehaničkog štavljenja kombinovano u jednom postupku.

Štobno pronalaska pokazalo se sad da je za ove postupke štavljenja i impregniranja od važne koristi, ako se to vrši za preradu prethodno preradjivane električnom strujom u čistoj vodi. Ovim se pokazalo, da se na pr. na olešene kože za štavljenje na taj način može tako uticati da se za naknadno štavljenje može postići uspeha u štavlju i štavljeno trajanje štavljenja. Ova električna prerada u čistoj vodi